

EEN ZELDZAAM ELFENDOEKJE?

Bernhard de Vries

Roerdomplaan 222, 7905 EL Hoogeveen

De Vries, B. 2015. A rare *Hypochnicium*? Coolia 58(2): 83-84.

A *Hyphodontia sambuci* look-alike (macroscopical) turns out to be related to a species of *Hypochnicium* of an island in the Indian ocean.

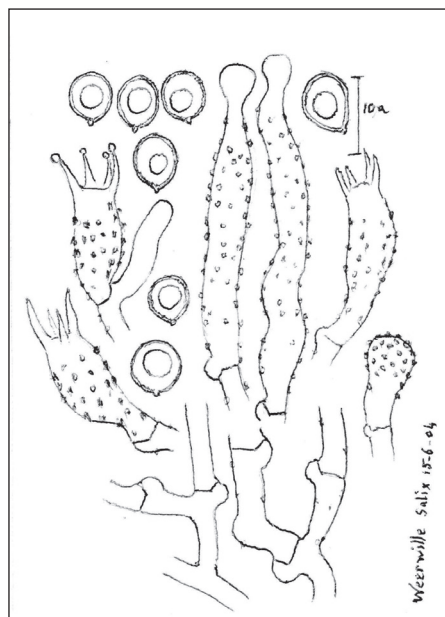
Bij het doorkijken van mijn herbarium kwam ik een vondst tegen waar ik nog niets mee had gedaan. Het is niet een onduidelijk of slecht ontwikkeld korstje; alle onderdelen zijn goed zichtbaar en goed te tekenen en te meten. Toen ik het vond op 15 juni 2004 bij Weerwille bij het waterleiding pompstation, leek het op de Witte vlierschorszwam (*Hyphodontia sambuci*). Helder wit, niet zeer dun, een paar wratjes en een randzone met niets bijzonders. Het groeide op een wilgentakje. Dode wilgentakken waren er genoeg, evenals Amerikaanse vogelkers, een paar elzen, berk en dode Grove den. Een rommelbosje dus.

Thuis bleek het dingetje nergens op te lijken behalve op *Hyphodontia sambuci*. Ik had hem dus kunnen weggooien, maar iets hield mij tegen. De sporenwand was duidelijk verdikt, de sporenvorm vrijwel kogelrond; de basidia waren toch wel wat breed en kort; het geheel deed mij niet echt aan een *Hyphodontia* denken. Na diverse determinatietabellen te hebben doorgeworsteld komt men tot plaatjes kijken; een zeer betrouwbare methode! Na alle boeken met figuren te hebben doorgebladerd, greep ik ten langen leste naar een stapel losse publicaties van Boidin. Ik ben de goede man nog dagelijks dankbaar voor de toezending daarvan. In een van de laatste vond ik een tekening met dezelfde karakters. Helaas zijn daarbij mijn sporenmaten te klein. Het heeft er alle schijn van dat mijn collectie nauw verwant is met *Hypochnicium capitulum* Boidin & Gilles; een soort gevonden op een eiland in de Indische Oceaan. Toekomstige vondsten kunnen daarbij misschien helderheid verschaffen.

In de tabel op de volgende pagina vindt u de kenmerken van de genoemde soorten naast elkaar.

Literatuur

- Boidin, J. & Gilles, G. 2000. Basidiomycetes Aphyllophorales de L'île de la Reunion XX – Le genre *Hypochnicium* Eriksson. Bull. Soc. Mycol. Fr. 116(2): 159–172.
- Eriksson, J., Hjortstam, K. & Ryvarde, L. 1976. The Corticiaceae of North Europe 4. Oslo. pp. 575–577.

Figuur 1. Een zeldzame *Hypochnicium*.
(Tekening: Bernhard de Vries)

	<i>Hyphodontia sambuci</i>	<i>Coll. BdV6927</i>	<i>Hypochnicium capitulatum</i>
Sporen	4,5–6(–7) × 3,5–4 µm	6,5–7,2 × 5,5–6,7 µm	8–9 × 7–7,5 µm
Sporenornamentatie	glad	ruw?	Fijn gestekeld
Basidia	20–30(–35) × 4–5 µm	15–20 × 6–7 µm	23–30 × 7–8 µm
Basidium-vorm	suburniform	clavaat buikig	clavaat buikig
Cystiden	20–50 × 3,5–5 µm	40–59 × 6 µm	30–65(–80) × 4–6 µm
Capitulum	2–4 µm	3,5–4,5 µm	3,5–6 µm
Kristallen	divers, vooral op hyfen	gelijkmatig, fijn, alle hymeniumdelen	gelijkmatig, fijn, op basidia

BIJZONDERE WAARNEMINGEN EN VONDSTEN

Het Oranje oogbekertje op de Friezewei te Katwijk

Westra, Th. 2015. The rare *Pezicula ocellata* was found in Katwijk (Province of South-Holland).

Coolia 58(2): 84.

E r kwamen heel wat knappe koppen van de NMV aan te pas om dit fraaie ascootje van nauwelijks 1 mm diameter op naam te krijgen. Onder andere Friedjof van den Bergh, Hans Adema en Nico Dam hebben zich verdiept in de vondst. Een schijfzwammetje lag niet voor de hand. Sporen en asci waren naar verhouding erg groot; in eerste instantie werd gedacht aan een relatie met lichenen. De ascustop verkleurde echter niet blauw in Melzer's of Lugol. De dikwandige, 8-sporige asci bevatten zwak gekromde gladde sporen van 26–30 × 10 µm, biseriaat. Uiteindelijk bleek het hier te gaan om de zeer zeldzame *Ocellaria ocellata* (tegenwoordige naam *Pezicula ocellata*), Oranje oogbekertje. Het is een karakteristieke soort op wilgen, maar dit exemplaar werd eind 2014 gevonden op Ratelpopulier op de Friezewei in Katwijk. Hij wordt niet vaak gemeld, maar mogelijk is hij minder zeldzaam dan gedacht (pers. mededeling Nico Dam).

Figuur 1. Oranje oogbekertje (*Pezicula ocellata*). (Foto: Theo Westra)

